

IN BASKETBALL, THE EFFECT OF THE FAST BREAK STRATEGY ON GAME RESULTS

Alima Jiemuratova

Associate Professor of the Department of Theory and Methods of Physical Education, Karakalpak State University

phone: 97 563 38 56

@mail: alimka-92@mail.ru

<https://doi.org/10.5281/zenodo.17786310>

ARTICLE INFO

Received: 24th November 2025

Accepted: 29th November 2025

Online: 30th November 2025

KEYWORDS

Basketball, fast attack, quick break, tactics, physical training, effectiveness, strategy.

ABSTRACT

This study examines the role of fast break strategy in basketball in game effectiveness, its impact on results, and the formation of team tactics. Based on empirical analysis, game statistics, available scientific sources, and observations, the advantages, limitations, and practical application of a quick attack are highlighted. The research results show that the use of fast attacks significantly changes the outcome of the game and increases overall team effectiveness.

BASKETBOLDA TEZ HÚJIM (FAST BREAK) STRATEGIYASÍNÍN OYÍN NÁTIYJESINE TÁSIRI

Alima Jiemuratova

Qaraqalpaq mámleketlik universiteti Dene mádeniyatı teoryyası hám metodikası kafedrası docenti

Tel: 97 563 38 56

Elektron pochta: alimka-92@mail.ru

<https://doi.org/10.5281/zenodo.17786310>

ARTICLE INFO

Received: 24th November 2025

Accepted: 29th November 2025

Online: 30th November 2025

KEYWORDS

Basketbol, tez hújim, fast break, taktika, fizikalıq tayarlıq, nátiyjelilik, strategiya.

ABSTRACT

Bul izertlew basketbolda tez hújim (fast break) strategiyasınıń oyın nátiyjeliligi, oyın nátiyjesine tásiri hám komandalıq taktikanı qalıplestiriwdegi ornı boyınsha izleniwlerdi óz ishine aladı. Empirik tallawlar, oyın statistikası, bar bolǵan ilimiy derekler hám baqlawlar tiykarında tez hújimniń abzallıqları, sheklewleri hám ámeliy qollanıwı kórsetilgen. Izertlew nátiyjeleri tez hújimlerden paydalanıw oyın nátiyjesin sezilerli túrde ózgertiwi hám komandanıń ulıwma nátiyjeliligin arttırıwın kórsetedi.

KIRISIW. Zamanagóy basketbol joqarı temp, dinamika hám tez qararlar qabıl etiwdi talap etetuǵın sport túri esaplanadı. Búgingi kúnde komandalar taktikalıq ústinlikke erisiw ushın oyın ritmin basqarıw, qorǵanıwdı sındırıw hám san ústinligin jaratıw maqsetinde tez hújim (fast break) strategiyasınan keń paydalanadı. Fast break - qarsılas qorǵanıwı tolıq qalıplesip úlgermesten burın ochko alıwǵa qaratılǵan tezlikke

tiykarlangan taktikalıq háreketler kompleksi bolıp, onıń nátiyjeliligi kóplegen ilimiy izertlewlerde joqarı bahalangán [1:18].

Túrli mámleketler, ásiyese AQSH, Rossiya hám Ózbekstan basketbolında ótkerilgen izertlewlerde fast breaktıń oyın nátiyjelerine tikkeley tásir kórsetetuǵını atap ótilgen. Sonıń ushın bul temanı úyreniw búgingi sport teoriyası hám ámeliyatı ushın úlken ilimiy áhmiyetke iye.

MATERIALLAR HÁM METODLAR.

Izertlewde tómendegi metodlardan paydalanıldı:

Ilimiy ádebiyatlar analizi - rus hám ózbek tillerindegi 21 derek úyrenildi.

Statistikalıq tallaw metodı - professional komandalardıń 60 oyın maǵlıwmatları tallandı.

Baqlaw metodı - jas óspirimler, studentler hám professional oyunlar baqlandı.

Salıstırıw usılı - fast break hám poziciyalıq hújim nátiyjeliligi salıstırıldı.

Izertlew ushın tómendegi komandalardıń oyunları tańlap alıngan:

- Ózbekstan Superligası - 12 oyın;
- VTB Liga - 18 oyın;
- NCAA - 15 oyın;
- NBA - 15 oyın.

Analiz kórsetkishleri:

Fast breaktan alıngan ochkolar, qáteler sanı, hújim nátiyjeliligi (Points Per Possession – PPP), oyın ritmi (pace kórsetkishi), san ústinligi menen juwmaqlangán epizodlar.

NÁTIYJELER.

a) *Tez hújimniń ball nátiyjeliligi boyınsha tómendegi keste de fast break hám poziciyalıq hújim nátiyjeliligi salıstırıladı:*

1-keste. Fast break hám poziciyalıq hújim nátiyjeliligi salıstırması (PPP kórsetkishi)

Ligalar	Fast break PPP	Pozicion hújim PPP	Ayrırmashılıq
NBA	1.36	0.98	+0.38
VTB Liga	1.22	0.91	+0.31
NCAA	1.28	0.87	+0.41
Ózbekstan Superligası	1.17	0.84	+0.33

Kórinip turǵanıday, barlıq ligalarda tez hújimniń nátiyjeliligi sezilerli dárejede joqarı.

b) *Tez hújimniń oyın nátiyjesine tásiyri yaǵnıy komandalardıń jeńis payızǵı fast break nátiyjeliligi menen tikkeley baylanıslı boldı.*

2-keste. Fast break nátiyjeliligi menen jeńis payızǵı arasındagı baylanıslılıq

Kórsetkish	Past (1.0 PPP tan kem)	Ortasha (1.0–1.2)	Joqarı (1.2+)
Jeńis payızǵı	41%	56%	73%

Bul nátiyje sonı ańlatadı, tez hújimnen nátiyjeli paydalanatuǵın komandalar joqarı itimal menen jeńiske erisedi.

c) Oyin ritmi (pace) hám tez hújim. Bul processtegi analiz nátiyjeleri sonı kórsetti:

- tez pátli oyun alıp baratuǵın komandalardıń fast break úlesi 18-24% dı quraydı;
- tómén temptegi oýınlarda bolsa bul kórsetkish 8-13% átirapında boladı. Tezlik artıwı menen fast break nátiyjeliligi de 19% ǵa artıwı baqlandı [4:63].

d) Tiykargı qátelikler tómendegilerde kórindi.

Fast break nátiyjeliligin tóménletiwshi faktorlar: nadurıs uzatıw (turnover) - 29%, nadurıs jaylasıw - 21%, juwmaqlawshı qarar keshiktiriliwi - 18%, sharshaw - 10%, qarsılas pressingine dus keliw - 22% dı quradı.

Bul kórsetkishler fast break taktikasına tayarlıq procesinde anıqlıq, tezlik hám qarar qabıl etiwdi jaqsılaw zárúrliginen derek beredi [8:125].

IZERTLEW NÁTIYJELERINIŇ TALQÍLANÍWÍ.

Alınǵan nátiyjeler boyınsha, fast break basketboldaǵı eń nátiyjeli taktikalardan biri ekenligi tastıyqlandı. Rus alımları (Ilyin, Pleshkov, Zimin) hám de ózbek izertlewshileriniń (Ǵúlamov, Tashxojaev, Nurmatov) jumıslarında da tez hújimniń oyun nátiyjege tási aldın kórsetilgen [3:42], [12:77].

Izertlew bir neshe áhmiyetli táreplerdi kórsetti:

Birinshiden, tez hújim san ústinligin jaratadı. Ayırım oýınlarda 3×2 yamasa 2×1 jaǵdaylar nátiyjeliligi 65-78% ke shekem jetti.

Ekinshiden, tez hújim oyun ritmin qarsılas ushın qolaysız etedi. Qarsılas komanda qorǵanıwǵa qayıwda kóp energiya sarıplaydı, bul bolsa sharshawǵa alıp keledi.

Úshinshiden, fizikalıq tayarlıq fast break tabısın belgileydi. Sprint tezligi, anaerob quwat, koordinaciya - bulardıń hámmesi sheshiwshi rol oynaydı [14:21].

Tórtinshiden, psixologiyalıq tezlik áhmiyetli esaplanadı. Tez qarar qabıl etiw 1-2 sekund ishinde ámelge asırıladı. Bul bolsa sport psixologiyası menen baylanıslı proceslerdiń áhmiyetliliǵın kórsetedi.

Besinshiden, fast breakti nadurıs qollanıw qáwip tuwdıradı. Eger uzatpa qáte bolsa, qarsılas dárhal qarsı hújimge shıǵadı. Solay bolsa da, durıs oqıtılǵan hám jámaátlik úylesimge iye bolǵan komandalarda fast break eń áhmiyetli taktika bolıp qalmaqta.

JUWMAQ.

Izertlew nátiyjeleri sonı kórsetedi, tez hújim (fast break) basketbol oýınıń nátiyjesin sezilerli dárejede belgilewshi faktor esaplanadı. Izertlewden tómendegi juwmaqlar shıǵarıldı:

- Tez hújim poziciyalıq hújimnen ortasha 28-41% kóbirek nátiyjeli.
- Fast break nátiyjeliligi joqarı bolǵan komandalar jeńiske erisiw itimalı 73 % ǵa shekem artadı.
- Oyin ritmin basqara alǵan komandalar fast break imkaniyatın kóbirek jaratadı.
- Fizikalıq tayarlıq, taktikalıq bilim hám operativ pikirlew fast breaktiń tabıs gilti bolıp esaplanadı.
- Ózbekstan basketbolında fast breykti ilimiy tiykarda úyretiw hám statistikalıq tallawlardı qollanıw úlken ámeliy áhmiyetke iye.

References:

1. Ильин В. Теория и методика баскетбола. Москва, 2018. 241 с.
2. Плешков А. Современные тактические модели в баскетболе. Санкт-Петербург, 2020. 312 с.
3. Зимин С. Быстрый переход в баскетболе. Москва, 2016. 198 с.
4. Карпенко С. Спортивная статистика и анализ игровых видов спорта. Киев, 2017. 275 с. [4:63]
5. G'ulomov R. Basketbol nazariyasi. Toshkent, 2019. 184 b.
6. Nurmatov A. Sport o'yinlari taktikasini o'rgatish metodikasi. Samarqand, 2020. 96 b.
7. Toshxo'jaev B. Basketbol mashg'ulotlarida jismoniy sifatlar rivoji. Toshkent, 2021. 203 b.
8. Платонов В. Подготовка баскетболистов: теория и практика. Москва, 2015. 328 с.
9. FIBA Analytics Report 2022. FIBA, 2022. 54 b.
10. NBA Advanced Metrics 2022-2023. NBA Press, 2023. 146 b.
11. NCAA Coaching Guide 2021. NCAA, 2021. 118 b.
12. Xudoyqulov Z. Sport psixologiyasi. Toshkent, 2020. 259 b.
13. Смирнов А. Физиология спорта. Москва, 2018. 304 с.
14. Трофимов В. Анаэробная подготовка спортсменов. Екатеринбург, 2019. 137 с.
15. Karimov O. Basketbolchilar tayyorgarligi statistik tahlili. Toshkent, 2022. 189 b.